

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 13ης Ιουλίου 1966*

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 56/64 και 58/64,

Établissements CONSTEN SARL, με έδρα το Courbevoie (Seine),

προσφεύγουσα στην υπόθεση 56/64,

εκπροσωπούμενη από τον J. Lassier, δικηγόρο Παρισιού, με αντίκλητο στο
Λουξεμβούργο τον δικηγόρο J. Welter, 6, rue Willy-Goergen,

και

Grundig-Verkaufs-GmbH, εταιρία περιορισμένης ευθύνης γερμανικού δικαίου, με
έδρα το Fürth (Βαυαρία),

προσφεύγουσα στην υπόθεση 58/64,

εκπροσωπούμενη από τον διευθυντή της Max Grundig, επικουρούμενο από τους
H. Hellmann και K. Pfeiffer, δικηγόρους Κολωνίας, με αντίκλητο στο
Λουξεμβούργο τον A. Neyens, δικηγόρο, 9, rue des Glacis,

υποστηριζόμενες από την

Κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενη από τον A. Maresca,
πληρεξούσιο υπουργό και βοηθό προϊστάμενο του *contenzioso diplomatico* του
Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων, επικουρούμενο από τον P. Peronaci, ανα-

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική και η γερμανική.

πληρωτή Γενικό Εισαγγελέα της Επικρατείας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο, την πρεσβεία της Ιταλίας, 5, rue Marie-Adelaide,

παρεμβαίνουσα στις δύο υποθέσεις,

την Κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τον U. Everling, Ministerialrat, και M. H. Peters, Regierungsrat, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο, την πρεσβεία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, 3, boulevard Royal,

παρεμβαίνουσα στην υπόθεση 58/64,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

καθής,

εκπροσωπούμενης από τους νομικούς της συμβούλους G. Le Tallier, (υπόθεση 56/64) και J. Thiesing (υπόθεση 58/64), με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη γραμματεία της Νομικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Εκτελεστικής Εξουσίας, 2, Place de Metz,

υποστηριζόμενης από

την ανώνυμη εταιρία Willy Leissner, με έδρα το Στρασβούργο, εκπροσωπούμενη από τον C. Lapp, δικηγόρο Στρασβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον H. Glaesener, συμβολαιογράφο, 20, rue Glaesener, την εταιρία UNEF, εταιρία περιορισμένης ευθύνης γαλλικού δικαίου, με έδρα το Παρίσι, εκπροσωπούμενη από τον R. Collin, δικηγόρο Παρισίου, και από τον P. A. Franck, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον E. Arendt, δικηγόρο, 6, rue Willy-Goergen,

παρεμβαίνουσες,

που έχουν ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής, της 23ης Σεπτεμβρίου 1964, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 85 της Συνθήκης (IV/A-00004-03344 «Grundig-Consten»),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους L. Hammes, πρόεδρο, L. Delvaux και W. Strauss, προέδρους τμήματος, A. M. Donner, A. Trabucchi (εισηγητή), R. Lecourt και R. Monaco, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: K. Roemer

γραμματέας: A. van Houtte

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

Ως προς τον λόγο ακυρώσεως που αφορά το νομικό χαρακτηρισμό της προσβαλλομένης πράξεως

Η προσφεύγουσα CONSTEN προβάλλει τον λόγο της παραβάσεως ουσιώδους τύπου, επειδή το κείμενο που δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα* χαρακτηρίζει την προσβαλλόμενη πράξη ως οδηγία, ενώ μια τέτοια πράξη δεν μπορεί να απευθύνεται προς ιδιώτες.

Προκειμένου για πράξη προοριζόμενη για ονομαστί καθοριζόμενες επιχειρήσεις, αυθεντικό είναι μόνο το κείμενο που κοινοποιείται στους αποδέκτες.

Το κείμενο αυτό περιέχει τη διατύπωση «η Επιτροπή εξέδωσε την παρούσα απόφαση».

Επομένως ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος.

Ως προς τον λόγο που αφορά την παραβίαση της αρχής της ακροάσεως

Η προσφεύγουσα CONSTEN προσάπτει στην Επιτροπή ότι, μη κοινοποιώντας της όλα τα στοιχεία του φακέλου, παραβίασε την αρχή της προηγούμενης ακροάσεως.

Η προσφεύγουσα GRUNDIG προβάλλει τον ίδιο λόγο ιδίως όσον αφορά δύο έγγραφα που προέρχονται από γαλλικές και γερμανικές αρχές και ελήφθησαν υπόψη από την Επιτροπή κατά την έκδοση της αποφάσεώς της.

Η διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής που αφορά την εφαρμογή του άρθρου 85 της Συνθήκης είναι διοικητική διαδικασία, πράγμα που σημαίνει ότι παρέχεται στους ενδιαφερόμενους η δυνατότητα να εκθέσουν τις παρατηρήσεις τους επί των αιτιάσεων που τους απευθύνει η Επιτροπή.

Πρέπει για τον σκοπό αυτό να γνωρίζουν τα πραγματικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζονται οι αιτιάσεις αυτές.

Δεν είναι εντούτοις απαραίτητη η κοινοποίηση του φακέλου στο σύνολό του.

Εν προκειμένω η έκθεση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 1963 περιέχει όλα τα πραγματικά περιστατικά που είναι απαραίτητα για τη θεμελίωση των αιτιάσεων.

Η έκθεση αυτή κοινοποιήθηκε προσήκοντως στις προσφεύγουσες οι οποίες μπόρεσαν να διατυπώσουν εγγράφως και προφορικά τις παρατηρήσεις τους.

Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει αιτιάσεις άλλες εκτός από εκείνες που αποτέλεσαν αντικείμενο αυτής της διαδικασίας.

Η προσφεύγουσα CONSTEN υποστηρίζει ότι η απόφαση παραβιάζει επίσης την αρχή της προηγούμενης ακροάσεως, επειδή δεν ανέφερε τους κυριότερους ισχυρισμούς που αυτή προέβαλε ενώπιον της Επιτροπής, ιδίως το αίτημά της περί συμπληρωματικού ελέγχου.

Στα πλαίσια τέτοιας μη δικαστικής διαδικασίας η Διοίκηση δεν υποχρεούται να αιτιολογεί την απόρριψη των ισχυρισμών των ενδιαφερομένων μερών.

Επομένως δεν παραβιάστηκε η αρχή της προηγούμενης ακροάσεως των ενδιαφερομένων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής.

Ο λόγος αυτός είναι επομένως αβάσιμος.

Ως προς τον λόγο ακυρώσεως που αφορά τη διαπίστωση της παραβάσεως στο διατακτικό της αποφάσεως

Η Γερμανική Κυβέρνηση προβάλλει παράβαση ουσιώδους τύπου, ισχυριζόμενη ότι η διαπίστωση της παραβάσεως έπρεπε να γίνει αποκλειστικά στην αιτιολογία και όχι στο διατακτικό της αποφάσεως.

Στη διαπίστωση αυτή στηρίζεται η υποχρέωση των μερών να θέσουν τέρμα στην παράβαση.

Τα αποτελέσματά της επί της νομικής καταστάσεως των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων δεν εξαρτώνται από τη θέση της στην απόφαση.

Ο λόγος αυτός ακυρώσεως στερείται, επομένως, εννόμου συμφέροντος και άρα πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς τον λόγο ακυρώσεως που αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 1 στις συμβάσεις αποκλειστικότητας

Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, εφαρμόζεται μόνο στις λεγόμενες οριζόντιες συμπράξεις.

Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει, εξάλλου, ότι οι συμβάσεις αποκλειστικότητας δεν αποτελούν «συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων» υπό την έννοια αυτής της διατάξεως, αφού τα μέρη δεν βρίσκονται σε σχέση ισότητας μεταξύ τους. Η ελευθερία του ανταγωνισμού δεν θα μπορούσε να διαφυλαχθεί, ως προς τις συμβάσεις αυτές, παρά μόνο βάσει του άρθρου 86 της Συνθήκης.

Ούτε το γράμμα του άρθρου 85 ούτε του άρθρου 86 επιτρέπει να θεμελιωθεί αυτή η εξειδίκευση καθενός από τα άρθρα αυτά σε συνάρτηση προς την οικονομική λειτουργία των συμβαλλομένων.

Το άρθρο 85, αναφερόμενο κατά τρόπο γενικό σε όλες τις συμφωνίες που νοθεύουν τον ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς, δεν διακρίνει μεταξύ των συμφωνιών αυτών εκείνες που συνήφθησαν από επιχειρηματίες που ανταγωνίζονται στην ίδια βαθμίδα και εκείνες που συνήφθησαν μεταξύ μη ανταγωνιζομένων επιχειρηματιών που βρίσκονται σε διαφορετικές βαθμίδες.

Εκεί που η Συνθήκη δεν διακρίνει, δεν μπορεί, καταρχήν, να γίνει διάκριση.

Δεν θα μπορούσε εξάλλου, να αποκλειστεί το ενδεχόμενο εφαρμογής του άρθρου 85 σε συμφωνία αποκλειστικής παραχωρήσεως με τη δικαιολογία ότι ο παρέχων το αποκλειστικό δικαίωμα εμπορίας και ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος δεν ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλο και δεν βρίσκονται σε σχέση ισότητας μεταξύ τους.

Ο ανταγωνισμός μπορεί να νοθευτεί, υπό την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, όχι μόνο με συμφωνίες που τον περιορίζουν μεταξύ των μερών, αλλά και με συμφωνίες που παρεμποδίζουν ή περιορίζουν τον ανταγωνισμό που θα μπορούσε να υφίσταται μεταξύ ενός μέρους και τρίτων.

Είναι αδιάφορο στο σημείο αυτό εάν τα μέρη της συμφωνίας βρίσκονται ή όχι σε σχέση ισότητας μεταξύ τους, όσον αφορά τη θέση και τη λειτουργία τους στην οικονομία.

Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο, επειδή με τέτοια συμφωνία τα μέρη θα μπορούσαν να προσπαθήσουν, εμποδίζοντας ή περιορίζοντας τον ανταγωνισμό εκ μέρους τρίτων επί των προϊόντων, να επιβάλουν ή να εξασφαλίσουν αδικαιολόγητο πλεονέκτημα προς όφελός τους και σε βάρος των καταναλωτών ή των χρηστών, πράγμα που θα ήταν αντίθετο προς τους γενικούς στόχους του άρθρου 85.

Είναι επομένως δυνατό μία συμφωνία μεταξύ επιχειρηματιών που βρίσκονται σε διαφορετικές βαθμίδες, χωρίς να συνεπάγεται κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, να επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και να έχει, συγχρόνως, ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, εμπίπτοντας έτσι στην απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1.

Θα ήταν, εξάλλου, μάταιο να συγκρίνει κανείς την κατάσταση του παραγωγού που συνδέεται με συμφωνία αποκλειστικότητας προς τον πωλητή των προϊόντων του, η οποία εμπίπτει στο άρθρο 85, αφενός, με την κατάσταση του παρα-

γωγού που εντάσσει στην επιχείρησή του την πώληση των προϊόντων του κατά οποιοδήποτε τρόπο, π.χ. με εμπορική αντιπροσωπεία, η οποία δεν εμπίπτει στο άρθρο 85.

Αυτές οι καταστάσεις είναι διαφορετικές από νομική άποψη.

Δεν είναι άλλωστε το ίδιο ενδιαφέρουσες, αφού η αποτελεσματικότητα μπορεί να μην είναι η ίδια στα δύο οικονομικά κυκλώματα, από τα οποία το ένα είναι ενοποιημένο και το άλλο όχι.

Μολονότι το γράμμα του άρθρου 85 εφαρμόζεται σε συμφωνία που συνήφθη μεταξύ περισσότερων επιχειρήσεων υπό την επιφύλαξη ότι πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις και αποκλείει, επομένως, την περίπτωση μιας μοναδικής επιχείρησης που περιλαμβάνει και το δικό της δίκτυο πωλήσεων, δεν προκύπτει από το άρθρο αυτό ότι καθίσταται νόμιμη, κατά απλή, ατελή άλλωστε, αναλογία οικονομικής φύσεως και σε αντίθεση προς το εν λόγω κείμενο, η συμβατική κατάσταση που προκύπτει από συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεως παραγωγής και επιχειρήσεως πωλήσεων.

Αν θέλανε, άλλωστε, η Συνθήκη να σεβαστεί στην πρώτη περίπτωση, με το άρθρο 85, την εσωτερική οργάνωση της επιχείρησης και να επέμβει σε αυτή, βάσει του άρθρου 86, ενδεχομένως μόνο στην περίπτωση που θα αποκτούσε τη βαρύτητα μιας καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσης, δεν μπορούσε να είναι το ίδιο επιφυλακτική, όταν η παρεμπόδιση του ανταγωνισμού οφείλεται σε συμφωνία που συνήφθη μεταξύ δύο διαφορετικών επιχειρήσεων για την οποία είναι κατά κανόνα αρκετό να απαγορευθεί.

Συμφωνία, τέλος, μεταξύ παραγωγού και πωλητή που θα έτεινε στην ανασυγκρότηση των εθνικών στεγανών στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, θα μπορούσε να αντιτίθεται στους πιο θεμελιώδεις στόχους της Συνθήκης.

Η Συνθήκη της οποίας το προοίμιο και το κείμενο αποβλέπουν στην κατάργηση των φραγμών μεταξύ κρατών και η οποία, με διάφορες διατάξεις, αντιμετωπίζει με αυστηρότητα την επανεμφάνισή τους, δεν μπορούσε να επιτρέψει στις επιχειρήσεις την αναδημιουργία τέτοιων φραγμών.

Το άρθρο 85, παράγραφος 1, ανταποκρίνεται σε αυτό τον στόχο, ακόμα και αν πρόκειται για συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που βρίσκονται σε διαφορετικές βαθμίδες της οικονομικής δραστηριότητας.

Ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως δεν είναι επομένως βάσιμος.

Ως προς τον λόγο ακυρώσεως που αφορά τον κανονισμό 19/65 του Συμβουλίου

Η προσφεύγουσα GRUNDIG θέτει το ερώτημα εάν η απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, θα μπορούσε να έχει εφαρμοστεί στην εν λόγω συμφωνία πριν από την έκδοση του κανονισμού 19/65, του Συμβουλίου, περί εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 3, σε ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων.

Ο λόγος αυτός προβλήθηκε για πρώτη φορά από την προσφεύγουσα στο υπόμνημα απαντήσεως.

Το γεγονός ότι ο κανονισμός αυτός εκδόθηκε μετά την άσκηση της προσφυγής δεν μπορεί να δικαιολογήσει αυτή την καθυστέρηση.

Πράγματι, ο λόγος αυτός καταλήγει, στην ουσία, στον ισχυρισμό ότι πριν από την έκδοση του κανονισμού αυτού η Επιτροπή δεν έπρεπε να εφαρμόζει το άρθρο 85, παράγραφος 1, επειδή δεν μπορούσε τότε να προβεί σε εξαιρέσεις συμφωνιών κατά κατηγορίες.

Επειδή αυτή η κατάσταση προϋπήρχε του κανονισμού 19/65, αυτός δεν μπορεί να αποτελέσει νέο γεγονός, υπό την έννοια του άρθρου 42 του κανονισμού διαδικασίας, που θα μπορούσε να δικαιολογήσει την όψιμη προβολή αυτού του λόγου.

Ο λόγος αυτός είναι επομένως απαράδεκτος.

Ως προς τον λόγο ακυρώσεως που αφορά την έννοια των «συμφωνιών που μπορούν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών»

Οι προσφεύγουσες και η Γερμανική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή, στηριζόμενη σε εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας της συμφωνίας που μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, δεν απέδειξε ότι οι εμπορικές ανταλλαγές θα ήταν πυκνότερες χωρίς την επίδικη συμφωνία.

Η καθώς απαντά ότι η προϋπόθεση αυτή του άρθρου 85, παράγραφος 1, θα πληρωνόταν από τη στιγμή που το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών αναπτύσσεται λόγω της συμφωνίας υπό συνθήκες διαφορετικές από εκείνες που θα κρατούσαν

χωρίς τον περιορισμό που απορρέει από τη συμφωνία, και ότι η επίδρασή της επί των συνθηκών της αγοράς έχει κάποια σημασία.

Αυτό συμβαίνει κατά την καθού εν προκειμένω ιδίως όσον αφορά τα εμπόδια που απορρέουν από την εν λόγω συμφωνία στην κοινή αγορά ως προς την εισαγωγή και εξαγωγή προϊόντων GRUNDIG με χώρα προορισμού ή προελεύσεως τη Γαλλία.

Η παραπάνω προϋπόθεση έχει ως σκοπό τον καθορισμό, όσον αφορά τις συμπεριφορές, του πεδίου εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου σε σχέση προς το δίκαιο των κρατών.

Η αλλοίωση του ανταγωνισμού που προκαλείται από τη συμφωνία εμπίπτει στις απαγορεύσεις του κοινοτικού δικαίου του άρθρου 85, στο μέτρο ακριβώς που η συμφωνία μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση δεν εμπίπτει σ' αυτές.

Σχετικά είναι ιδιαίτερα σημαντικό εάν η συμφωνία μπορεί να διακυβεύσει, άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, την ελευθερία του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών υπό την έννοια της προκλήσεως βλάβης στην πραγματοποίηση των στόχων μιας ενιαίας αγοράς μεταξύ κρατών μελών.

Το γεγονός επομένως, ότι μια συμφωνία ευνοεί την έστω και σημαντική αύξηση του όγκου του διακρατικού εμπορίου δεν αρκεί για να αποκλειστεί η δυνατότητα «επηρεασμού» του εμπορίου αυτού από τη συμφωνία αυτή από την ανωτέρω έννοια.

Εν προκειμένω, η σύμβαση μεταξύ GRUNDIG και CONSTEN, εμποδίζοντας την εισαγωγή προϊόντος GRUNDIG στη Γαλλία από άλλες επιχειρήσεις, αφενός, και απαγορεύοντας στην CONSTEN να επανεξάγει τα προϊόντα αυτά σε άλλες χώρες της κοινής αγοράς, αφετέρου, επηρεάζει αναμφισβήτητα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

Αυτοί οι περιορισμοί της ελευθερίας του εμπορίου, καθώς και εκείνοι που μπορούν να προκύψουν για τους τρίτους από την κατάθεση στη Γαλλία από την CONSTEN του σήματος GINT, το οποίο η GRUNDIG θέτει σ' όλα τα προϊόντα της, αρκούν για την πλήρωση της εν λόγω προϋποθέσεως.

Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ο σχετικός λόγος ακυρώσεως.

Ως προς τον λόγο ακυρώσεως που αφορά τα κριτήρια του περιορισμού του ανταγωνισμού

Οι προσφεύγουσες και η Γερμανική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι επειδή η Επιτροπή περιόρισε την εξέτασή της μόνο στα προϊόντα της GRUNDIG, η απόφαση στηρίζεται σε εσφαλμένη έννοια του ανταγωνισμού και του συστήματος απαγορεύσεως που θεσπίζει το άρθρο 85, παράγραφος 1. Η αντίληψη αυτή αφορά ιδίως τον ανταγωνισμό μεταξύ παρομοίων προϊόντων διαφόρων επιχειρήσεων. Η Επιτροπή, πριν κρίνει ότι εφαρμόζεται το άρθρο 85, παράγραφος 1, έπρεπε ακολουθώντας μια εύλογη ερμηνεία (RULE OF REASON) να εξετάσει τα οικονομικά αποτελέσματα της επίδικης σύμβασης επί του ανταγωνισμού μεταξύ περισσοτέρων επιχειρήσεων. Για τις κάθετες συμφωνίες αποκλειστικής αντιπροσωπείας έπρεπε να τεκμαίρεται ότι δεν επηρεάζουν τον ανταγωνισμό και εν προκειμένω κανένα στοιχείο δεν επιτρέπει την ανατροπή του τεκμηρίου αυτού. Αντίθετα, η εν λόγω σύμβαση ενίσχυσε τον ανταγωνισμό μεταξύ παρομοίων προϊόντων, διαφορετικών επιχειρήσεων.

Η αρχή της ελευθερίας του ανταγωνισμού αφορά τις διάφορες βαθμίδες και όψεις του.

Μολονότι ο ανταγωνισμός μεταξύ παραγωγών είναι, κατά κανόνα, πιο εμφανής από τον ανταγωνισμό μεταξύ πωλητών των προϊόντων της ίδιας επιχειρήσεως, δεν συνάγεται από αυτό ότι μία συμφωνία που αποβλέπει στον περιορισμό του τελευταίου θα έπρεπε να διαφύγει την απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, μόνον επειδή θα μπορούσε να ενισχύσει τον πρώτο.

Περιττεύει, άλλωστε, προς τον σκοπό της εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, η λήψη υπόψη των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων μιας συμφωνίας, εφόσον φαίνεται ότι έχει ως σκοπό τον περιορισμό, την παρεμπόδιση ή τη νόθευση του ανταγωνισμού.

Το γεγονός επομένως ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει καμία ανάλυση των αποτελεσμάτων της συμφωνίας στον τομέα του ανταγωνισμού μεταξύ παρομοίων προϊόντων διαφορετικών επιχειρήσεων μπορεί να αποτελέσει, από μόνο του, πλημμέλεια της αποφάσεως.

Απομένει συνεπώς να εξετασθεί αν ορθά εφάρμοσε η προσβαλλόμενη απόφαση την απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, την επίδικη συμφωνία, λόγω του περιορισμού του ανταγωνισμού που δημιουργήθηκε έτσι στον τομέα των πωλήσεων των προϊόντων GRUNDIG και μόνο.

Η παράβαση που διαπιστώθηκε από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει από την απόλυτη εδαφική προστασία που παρέχεται βάσει του γαλλικού δικαίου από την εν λόγω σύμβαση χάριν της CONSTEN.

Οι προσφεύγουσες θέλησαν έτσι να εξαλείψουν κάθε δυνατότητα ανταγωνισμού στο επίπεδο του χονδρικού εμπορίου των προϊόντων GRUNDIG στην περιοχή που αναφέρεται στη σύμβαση με δύο κυρίως μέσα.

Αφενός η GRUNDIG ανέλαβε την υποχρέωση να μην πωλεί σε τρίτους, έστω και έμμεσα, προϊόντα προοριζόμενα για την περιοχή που αναφέρεται στη σύμβαση.

Το περιοριστικό αποτέλεσμα αυτής της υποχρέωσης γίνεται εμφανές αν εξεταστεί υπό το φως της απαγορεύσεως εξαγωγής που θεσπίστηκε όχι μόνο έναντι της CONSTEN, αλλά και έναντι όλων των άλλων αποκλειστικών αντιπροσώπων της GRUNDIG, καθώς και των Γερμανών χονδρεμπόρων.

Η κατάθεση, αφετέρου, από την CONSTEN στη Γαλλία του σήματος GINT που θέτει η GRUNDIG σ' όλα τα προϊόντα της, τείνει να προσθέσει στην προστασία που ενυπάρχει στην επίδικη σύμβαση κατά του κινδύνου των παράλληλων εισαγωγών των προϊόντων GRUNDIG στη Γαλλία, την προστασία που προκύπτει από το δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Κανείς τρίτος δεν θα μπορούσε έτσι να εισαγάγει προϊόντα GRUNDIG προελεύσεως άλλων κρατών μελών της Κοινότητας προς μεταπώληση στη Γαλλία, χωρίς να διατρέχει σοβαρούς κινδύνους.

Ορθά έλαβε υπόψη της η καθής το σύνολο του συστήματος που δημιούργησε η GRUNDIG.

Για να χαρακτηριστεί πράγματι η συμβατική κατάσταση, πρέπει να ενταχθεί η σύμβαση στις οικονομικές και νομικές περιστάσεις, ενόψει των οποίων συνήφθη από τα μέρη, χωρίς να μπορεί αυτό να θεωρηθεί ανάμιξη σε πράξεις ή νομικές καταστάσεις που δεν αποτελούν αντικείμενο της διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής.

Η κατάσταση που διαπιστώθηκε παραπάνω καταλήγει σε απομόνωση της γαλλικής αγοράς και επιτρέπει την εφαρμογή στα οικεία προϊόντα τιμών που διαφεύγουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό.

Επιπλέον, όσο επιτυγχάνουν οι προσπάθειες των παραγωγών να εξατομικεύσουν τα σήματά τους έναντι των αγοραστών, τόσο τείνει να μειωθεί η αποτελεσματικότητα του ανταγωνισμού μεταξύ παραγωγών.

Λόγω των σημαντικών επιπτώσεων των εξόδων πωλήσεως επί της τιμής συνολικού κόστους, είναι σημαντική επίσης η ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ πωλητών των προϊόντων.

Οι προσπάθειες του εμπόρου ενισχύονται από τον ανταγωνισμό μεταξύ πωλητών των προϊόντων της ίδιας επιχείρησης.

Η συμφωνία που αποβλέπει έτσι στην απομόνωση της γαλλικής αγοράς των προϊόντων GRUNDIG και στην τεχνητή διατήρηση διακεκριμένων αγορών στους κόλπους της Κοινότητας για τα προϊόντα με πολύ διαδεδομένο σήμα, μπορεί, επομένως, να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην κοινή αγορά.

Ορθά επομένως θεώρησε η προσβαλλόμενη απόφαση ότι η συμφωνία αποτελεί παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, ενώ κάθε μεταγενέστερη εξέταση τόσο των οικονομικών δεδομένων (διαφορές τιμής μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας, αντιπροσωπευτικός χαρακτήρας του είδους της οικείας συσκευής, ύψος των εξόδων που βαρύνουν την CONSTEN), όσο και της ακριβείας των κριτηρίων που ακολούθησε η Επιτροπή κατά τις συγκρίσεις στις οποίες προέβη μεταξύ της καταστάσεως της γαλλικής και της γερμανικής αγοράς καθώς και ενδεχομένων αποτελεσμάτων ευνοϊκών για τη συμφωνία από άλλες απόψεις, δεν μπορεί να υπαγορευτεί, εν πάση περιπτώσει, διαφορετική λύση στα πλαίσια του άρθρου 85, παράγραφος 1, ενόψει των περιορισμών που προαναφέρθηκαν.

Ως προς τον λόγο ακυρώσεως που αφορά την έκταση της απαγορεύσεως

Η προσφεύγουσα GRUNDIG και η Γερμανική Κυβέρνηση προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν απέκλεισε, στο διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως, από την απαγόρευση τις ρήτρες της συμβάσεως, για τις οποίες δεν διαπιστώθηκε κανένα αποτέλεσμα που θα μπορούσε να περιορίσει τον ανταγωνισμό και ότι παρέλειψε έτσι να προσδιορίσει την παράβαση. Από την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως καθώς και από το άρθρο 3 προκύπτει ότι η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 του διατακτικού δεν έγκειται στην υποχρέωση της GRUNDIG να μην προβαίνει σε άμεσες πωλήσεις στη Γαλλία, παρά μόνο στην CONSTEN. Η παράβαση αυτή προκύπτει από τις ρήτρες που προστίθενται στην παραχώρηση αυτής της αποκλειστικότητας και αποβλέπουν στην παρεμπόδιση, βάσει του εσωτερικού δικαίου, των παράλληλων εισαγωγών

προϊόντων GRUNDIG στη Γαλλία, θεσπίζοντας απόλυτη εδαφική προστασία υπέρ του αποκλειστικού αντιπροσώπου.

Η αυτοδίκαιη ακυρότητα που εξαγγέλλεται από το άρθρο 85, παράγραφος 2, εφαρμόζεται μόνο στα στοιχεία της συμφωνίας που εμπίπτουν στην απαγόρευση ή στη συμφωνία στο σύνολό της, αν τα στοιχεία αυτά δεν φαίνονται να μπορούν να αποχωριστούν από το σύνολο της συμφωνίας.

Στην Επιτροπή απόκειται, επομένως, είτε να αρκестεί στο διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως στη διαπίστωση της παραβάσεως μόνον ως προς τα στοιχεία της συμφωνίας που εμπίπτουν στην απαγόρευση είτε να διευκρινίσει στην αιτιολογία τους λόγους για τους οποίους δεν θεωρεί ότι τα στοιχεία αυτά μπορούν να αποχωριστούν από το σύνολο της συμφωνίας.

Από το άρθρο 1 της αποφάσεως συνάγεται, εντούτοις, ότι η παράβαση διαπιστώθηκε ως προς το σύνολο της συμφωνίας, μολονότι η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε επαρκώς από νομική άποψη την ανάγκη να θεωρηθεί άκυρο το σύνολο της συμφωνίας, για όλες τις ρήτρες της οποίας δεν είναι βέβαιο ότι συνιστούσαν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 1.

Η κατάσταση, αντίθετα, που αναγνωρίστηκε ως ασυμβίβαστη προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, δεν προκύπτει από το συνδυασμένο αποτέλεσμα όλων των ρητρών της συμφωνίας και από το συνολικό της αποτέλεσμα, αλλά από ορισμένες συγκεκριμένες ρήτρες της συμβάσεως της 1ης Απριλίου 1957 που αφορούν την απόλυτη εδαφική προστασία και την πρόσθετη συμφωνία για το σήμα GINT.

Το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει, συνεπώς, να ακυρωθεί, στον βαθμό που επεκτείνει, χωρίς αποχρώντα λόγο, την ακυρότητα του άρθρου 85, παράγραφος 2, σε όλες τις ρήτρες της συμφωνίας.

Ως προς τον λόγο ακυρώσεως που αφορά τη διαπίστωση της παραβάσεως σχετικά με τη συμφωνία περί του σήματος GINT

Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι παρέβη τα άρθρα 36, 222 και 234 της Συνθήκης ΕΟΚ και υπερέβη τα όρια της αρμοδιότητάς της δηλώνοντας ότι η συμφωνία περί της καταθέσεως του σήματος GINT στη Γαλλία εξυπηρετεί την εξασφάλιση της απόλυτης εδαφικής προστασίας υπέρ της CONSTEN και αποκλείοντας έτσι, με το άρθρο 3 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, για την CONSTEN τη δυνατότητα να προβάλλει τα δικαιώματα που

απορρέουν από την εθνική νομοθεσία περί σημάτων για να αντιταχθεί στις παράλληλες εισαγωγές.

Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, ειδικότερα, ότι το κατακριτέο από άποψη ανταγωνισμού αποτέλεσμα οφείλεται όχι στη συμφωνία, αλλά στην καταχώρηση του σήματος, σύμφωνα με τη γαλλική νομοθεσία, που δημιουργεί πρωτογενές δικαίωμα στον δικαιούχο του σήματος, από το οποίο απορρέει η απόλυτη εδαφική προστασία κατά το εθνικό δίκαιο.

Το δικαίωμα της CONSTEN να χρησιμοποιεί μόνο αυτή στη Γαλλία βάσει της συμβάσεως το σήμα GINT που μπορεί να χρησιμοποιείται κατά τον ίδιο τρόπο σε άλλες χώρες, έχει ως σκοπό να καταστήσει δυνατό τον έλεγχο και την παρεμπόδιση των παράλληλων εισαγωγών.

Η συμφωνία, επομένως, με την οποία η GRUNDIG, δικαιούχος του σήματος αυτού βάσει διεθνούς καταχώρησης, εξουσιοδότησε την CONSTEN να καταθέσει αυτό το τελευταίο στη Γαλλία στο όνομά της, κατατείνει στον περιορισμό του ανταγωνισμού.

Μολονότι η CONSTEN, με την κατάθεση του σήματος GINT, απέκτησε πρωτογενή δικαιώματα επί του σήματος αυτού, σύμφωνα με το γαλλικό δίκαιο, προέβη εντούτοις στην κατάθεση αυτή βάσει συμφωνίας με την GRUNDIG.

Η συμφωνία αυτή μπορεί, επομένως, να υπαχθεί στην απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1.

Η απαγόρευση αυτή δεν θα είχε αποτέλεσμα εάν η CONSTEN μπορούσε να συνεχίζει τη χρήση του σήματος προς τον ίδιο σκοπό με εκείνον της συμφωνίας που θεωρήθηκε παράνομη.

Τα άρθρα 36, 222 και 234 της Συνθήκης, τα οποία επικαλούνται οι προσφεύγουσες, δεν εμποδίζουν οποιαδήποτε επίπτωση του κοινοτικού δικαίου επί της ασκήσεως των εθνικών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Το άρθρο 36 που περιορίζει το πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί ελευθερώσεως των εμπορικών ανταλλαγών που περιέχονται στον τίτλο 1, κεφάλαιο 2, της Συνθήκης δεν μπορεί να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85.

Το άρθρο 222 αρκείται να διευκρινίσει ότι «η συνθήκη δεν προδικάζει με κανένα τρόπο το καθεστώς της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη».

Η διαταγή που περιέχεται στο άρθρο 3 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως περί μη χρησιμοποίησης των εθνικών δικαιωμάτων επί του σήματος προς παρεμπόδιση των παραλλήλων εισαγωγών, χωρίς να θίγει την υπόσταση αυτών των δικαιωμάτων, περιορίζει την άσκησή τους, στο μέτρο που είναι απαραίτητο για την πραγματοποίηση της απαγορεύσεως που απορρέει από το άρθρο 85, παράγραφος 1.

Η εξουσία της Επιτροπής προς έκδοση αυτής της διαταγής προβλέπεται στο άρθρο 3 του κανονισμού 17/62 του Συμβουλίου και συμβιβάζεται προς τον χαρακτήρα του κοινοτικού καθεστώτος ανταγωνισμού, που αποτελείται από κανόνες οι οποίοι παράγουν άμεσα αποτελέσματα και οι οποίοι δεσμεύουν άμεσα τους ιδιώτες.

Ένα τέτοιο καθεστώς, λόγω του παραπάνω χαρακτήρα και της λειτουργίας του, δεν επιτρέπει την κατάχρηση δικαιωμάτων που απορρέουν από κάποιο εθνικό δικαίωμα των σημάτων για να ματαιωθεί η αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου των συμπράξεων.

Το άρθρο 234, που έχει ως σκοπό τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των τρίτων χωρών, δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω.

Ο προαναφερθείς λόγος ακυρώσεως δεν είναι, επομένως, βάσιμος.

Ως προς τον λόγο που αφορά τη μη ακρόαση τρίτων ενδιαφερομένων

Οι προσφεύγοντες και η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίζονται ότι το άρθρο 3 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορά στην πραγματικότητα το σύνολο των πωλήσεων των προϊόντων GRUNDIG στην κοινή αγορά.

Η Επιτροπή υπερέβη έτσι τα όρια της αρμοδιότητάς της και προσέβαλε το δικαίωμα ακρόασεως που έχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι.

Η απαγόρευση, βάσει του προαναφερθέντος άρθρου 3, της παρεμποδίσεως εκ μέρους της GRUNDIG των πωλητών και αποκλειστικών αντιπροσώπων της να εξάγουν στη Γαλλία αντιστοιχεί στην απαγόρευση της απόλυτης εδαφικής προστασίας που συμφωνήθηκε υπέρ της CONSTEN.

Η απαγόρευση αυτή δεν βρίσκεται, επομένως, εκτός του πλαισίου της διαδικασίας που κατέληξε στην εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, επί της συμφωνίας μεταξύ GRUNDIG και CONSTEN.

Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν θίγει, άλλωστε, άμεσα τη νομική ισχύ των συμφωνιών που συνήφθησαν μεταξύ GRUNDIG και των χονδρεμπόρων και αντιπροσώπων πλην της CONSTEN· εξαντλείται στον περιορισμό της ελευθερίας δράσεως της GRUNDIG ως προς τις παράλληλες εισαγωγές των προϊόντων της στη Γαλλία.

Μολονότι είναι ευκαταίο να επεκτείνει η Επιτροπή τους ελέγχους της, στο μέτρο του δυνατού, και στα πρόσωπα που μπορούν να θιγούν από τις αποφάσεις της, το μόνο συμφέρον που αυτά θα είχαν στη μη κήρυξη μιας συμφωνίας, στην οποία δεν συμμετέχουν, ως παράνομης, προκειμένου να διατηρήσουν τα πλεονεκτήματα που αντλούσαν «de facto» από την κατάσταση που θα προέκυπτε, δεν μπορεί να αποτελέσει βάση επαρκή για να γεννήσει δικαίωμα υπέρ των άλλων αποκλειστικών αντιπροσώπων της GRUNDIG να κληθούν αυτεπάγγελτα από την Επιτροπή να συμμετάσχουν στη διαδικασία που αφορά τις σχέσεις μεταξύ CONSTEN και GRUNDIG.

Επομένως, ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος.

Ως προς τον λόγο που αφορά την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3

— Ως προς τις προϋποθέσεις εφαρμογής

Οι προσφεύγουσες, υποστηριζόμενες σε πολλά σημεία από τη Γερμανική Κυβέρνηση, ισχυρίζονται μεταξύ άλλων ότι συνέτρεχαν εν προκειμένω όλες οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εξαιρέσεως, των οποίων την ύπαρξη αρνήθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.

Η καθής στηρίζεται στη σκέψη ότι στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις απόκειται να αποδείξουν ότι πληρούνται οι απαιτούμενες για την εξαίρεση προϋποθέσεις.

Οι επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα σε κατάλληλη εξέταση από την Επιτροπή των αιτήσεών τους περί εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 3.

Για τον σκοπό αυτό η Επιτροπή δεν μπορεί να αρκестεί να απαιτήσει από τις επιχειρήσεις μόνο την απόδειξη των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την εξαίρεση, αλλά πρέπει, κατά τις αρχές της χρηστής διοικήσεως, να συνδράμει με τα δικά της μέσα στην απόδειξη των κρίσιμων γεγονότων και περιστάσεων.

Η άσκηση, άλλωστε, των εξουσιών της Επιτροπής συνεπάγεται οπωσδήποτε πολυσύνθετες εκτιμήσεις οικονομικών θεμάτων.

Ο δικαστικός έλεγχος αυτών των εκτιμήσεων πρέπει να σέβεται αυτόν τους τον χαρακτήρα, περιοριζόμενος στην εξέταση του υποστατού των πραγματικών περιστατικών και στον έλεγχο των νομικών χαρακτηρισμών που συνάγει απ' αυτά η Επιτροπή.

Ο έλεγχος αυτός ασκείται προεχόντως επί της αιτιολογίας των αποφάσεων, η οποία πρέπει να διευκρινίζει, ως προς τις εν λόγω εκτιμήσεις, τα γεγονότα και τις σκέψεις επί των οποίων στηρίζονται.

Η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρει ότι ο κύριος λόγος της αρνήσεως χορηγήσεως της εξαίρεσεως συνίσταται στο γεγονός ότι δεν πληρούνται η προϋπόθεση του άρθρου 85, παράγραφος 3, στοιχείο α.

Η Γερμανική Κυβέρνηση προσάπτει στην εν λόγω απόφαση ότι δεν απαντά στο ζήτημα εάν τα στοιχεία, των οποίων τα ευνοϊκά αποτελέσματα αναγνώρισε η Επιτροπή, ιδίως οι προγραμματισμένες παραγγελίες, οι υπηρεσίες στα πλαίσια παρεχομένης εγγυήσεως και η εξυπηρέτηση των πελατών μετά την πώληση θα μπορούσαν να παραμείνουν άθικτες χωρίς απόλυτη εδαφική προστασία.

Η προσβαλλόμενη απόφαση δέχεται μόνο κατά τρόπο υποθετικό ότι η επίδικη συμφωνία αποκλειστικότητας συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγής και διανομής.

Η προσβαλλόμενη απόφαση εξετάζει, στη συνέχεια, το ζήτημα «μήπως η βελτίωση των πωλήσεων των προϊόντων μέσω της συμφωνίας αποκλειστικής διαθέσεως δεν μπορεί πλέον να επιτευχθεί, εάν επιτρέπονται παράλληλες εισαγωγές».

Μετά την εξέταση των επιχειρημάτων που αφορούν τις προγραμματισμένες παραγγελίες, την έρευνα της αγοράς, τις υπηρεσίες στα πλαίσια της παρεχόμενης εγγυήσεως και την εξυπηρέτηση των πελατών μετά την πώληση, η απόφαση συμπεράνει ότι «δεν προτάθηκε ούτε διαφάνηκε κανένας άλλος λόγος που θα συνηγορούσε υπέρ της αναγκαιότητας της απόλυτης εδαφικής προστασίας».

Η ύπαρξη βελτιώσεως της παραγωγής ή των πωλήσεων των εν λόγω προϊόντων που απαιτείται για τη χορήγηση της εξαιρέσεως πρέπει να εκτιμηθεί σύμφωνα προς το πνεύμα του άρθρου 85.

Καταρχήν η βελτίωση αυτή δεν μπορεί να ταυτιστεί με όλα τα πλεονεκτήματα που αντλούν τα μέρη από τη συμφωνία ως προς την παραγωγική τους δραστηριότητα και τις πωλήσεις τους, πλεονεκτήματα κατά κανόνα αναμφισβήτητα που θα δημιουργήσουν την εντύπωση ότι η συμφωνία είναι καθ' όλα της τα μέλη απαραίτητη για τέτοια βελτίωση.

Αυτή η υποκειμενική μέθοδος, που εξαρτά το περιεχόμενο της εννοίας της βελτιώσεως από τις ιδιομορφίες των υπό κρίση συμβατικών σχέσεων δεν ανταποκρίνεται στους σκοπούς του άρθρου 85.

Αλλωστε, το ίδιο το γεγονός ότι η Συνθήκη προβλέπει ότι ο περιορισμός του ανταγωνισμού πρέπει να είναι «απαραίτητος» για την οικεία βελτίωση δείχνει σαφώς τη σημασία που πρέπει να έχει αυτή η τελευταία.

Η βελτίωση αυτή πρέπει να παρουσιάζει ιδίως αισθητά αντικειμενικά πλεονεκτήματα που να μπορούν να αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα που αυτή συνεπάγεται για τον ανταγωνισμό.

Το επιχείρημα της Γερμανικής Κυβερνήσεως που στηρίζεται στη σκέψη ότι όλα τα στοιχεία που ευνοούν τη βελτίωση, όπως αυτή είχε αντιμετωπιστεί από τα μέρη της συμφωνίας, πρέπει να διατηρηθούν άθικτα, προϋποθέτει ότι λύθηκε καταφατικά το ζήτημα μήπως όλα τα στοιχεία αυτά δεν είναι μόνο ευνοϊκά, αλλά και απαραίτητα για τη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των οικείων προϊόντων.

Τείνει επομένως, όχι μόνο να εξασθενίσει τον απαραίτητο χαρακτήρα, αλλά συγχέει, επιπλέον, την εξυπηρέτηση των ειδικών συμφερόντων των μερών με τις αντικειμενικές βελτιώσεις που αναφέρονται στη Συνθήκη.

Η Επιτροπή, εκτιμώντας τη σχετική σημασία των διαφόρων στοιχείων που υποβλήθηκαν στην εξέτασή της, έπρεπε, αντίθετα, να εκτιμήσει τόσο την αποτελεσματικότητά τους ως προς την αντικειμενικά διαπιστώσιμη βελτίωση της παραγωγής και διανομής των προϊόντων, όσο και αν το όφελος που προκύπτει από αυτήν αρκούσε για να θεωρηθούν απαραίτητοι οι σχετικοί περιορισμοί του ανταγωνισμού.

Ασυμβίβαστη προς τα παραπάνω είναι η άποψη που στηρίζεται στην αναγκαιότητα να διατηρηθεί άθικτος κάθε διακανονισμός μεταξύ των μερών, στο μέτρο που μπορεί να συμβάλει στην επιδιωκόμενη βελτίωση.

Ο λόγος, επομένως, που προβάλλει η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση, επειδή στηρίζεται σε ανακριβείς προϋποθέσεις, δεν μπορεί να θίξει το κύρος της κρίσεως της Επιτροπής.

Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι αν επιτρέπονταν οι παράλληλες εισαγωγές θα είχαν ως αποτέλεσμα να μην είναι πλέον σε θέση ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος να προβεί σε προγραμματισμένες παραγγελίες.

Ορισμένος βαθμός αβεβαιότητας είναι σύμφυτος προς κάθε πρόβλεψη των μελλοντικών δυνατοτήτων πωλήσεως.

Αυτή η πρόβλεψη πρέπει να στηρίζεται, πράγματι, σε σειρά μεταβλητών και απρόβλεπτων στοιχείων. Οι παράλληλες εισαγωγές, αν επιτραπούν, μπορούν ασφαλώς να επιφέρουν αυξημένους κινδύνους για τον αποκλειστικό αντιπρόσωπο που παραγγέλλει εκ των προτέρων σταθερές ποσότητες τις οποίες θεωρεί ότι μπορεί να πωλήσει.

Αυτός ο κίνδυνος είναι εντούτοις σύμφυτος προς κάθε εμπορική δραστηριότητα και δεν μπορεί, επομένως, να δικαιολογήσει ειδική προστασία.

Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν εξέτασε, βάσει συγκεκριμένων στοιχείων, αν είναι δυνατό να εξασφαλιστούν οι υπηρεσίες στα πλαίσια της παρεχομένης εγγυήσεως και η εξυπηρέτηση των πελατών μετά την πώληση χωρίς απόλυτη εδαφική προστασία.

Υπογραμμίζουν ιδίως τη σημασία που έχει για τη φήμη του σήματος GRUNDIG η προσήκουσα παροχή αυτών των υπηρεσιών για όλες τις συσκευές GRUNDIG που κυκλοφορούν στην αγορά. Η ελευθέρωση των παράλληλων εισαγωγών θα ανάγκαζε την CONSTEN να αρνείται την παροχή αυτών των υπηρεσιών για συσκευές εισαγόμενες από τους ανταγωνιστές της που δεν εξασφαλίζουν οι ίδιοι αυτές τις υπηρεσίες κατά τρόπο ικανοποιητικό. Η άρνηση αυτή είναι αντίθετη επίσης προς τα συμφέροντα των αγοραστών.

Όσον αφορά την παρεχόμενη δωρεάν υπηρεσία στα πλαίσια της εγγυήσεως, ένας αγοραστής κανονικά μπορεί, κατά την απόφαση, να προβάλει το δικαίωμά του στην εγγύηση αυτή μόνο έναντι του προμηθευτή του και υπό τις προϋποθέσεις που συμφώνησε μαζί του.

Οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν σοβαρά αυτό τον ισχυρισμό.

Οι φόβοι που αφορούν τη ζημία που θα μπορούσε να προέλθει από την παροχή ανεπαρκών υπηρεσιών για τη φήμη των προϊόντων GRUNDIG δεν φαίνονται δικαιολογημένοι.

Η εταιρία UNEF, κύρια ανταγωνίστρια της CONSTEN, μολονότι άρχισε να πωλεί προϊόντα GRUNDIG στη Γαλλία πιο πρόσφατα από την CONSTEN, παρέχει πράγματι υπηρεσίες στα πλαίσια της εγγυήσεως δωρεάν και εξυπηρετήσεως πελατών μετά την πώληση επί αμοιβή υπό προϋποθέσεις που δεν φαίνεται να έχουν βλάψει, στο σύνολό τους, τη φήμη του σήματος GRUNDIG.

Τίποτε δεν εμποδίζει, άλλωστε, τις προσφεύγουσες να πληροφορήσουν τους αγοραστές, με την κατάλληλη διαφήμιση, για τη φύση των παροχών και των άλλων πλεονεκτημάτων που προσφέρει ενδεχομένως το επίσημο δίκτυο πωλήσεων των προϊόντων GRUNDIG.

Δεν είναι συνεπώς ακριβές ότι η διαφήμιση στην οποία προέβη η CONSTEN πρέπει να ωφέλησε κατά τον ίδιο βαθμό τους παράλληλους εισαγωγείς.

Οι αιτιάσεις, επομένως, που προβάλλονται από τις προσφεύγουσες δεν είναι βάσιμες.

Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν εξέτασε εάν η απόλυτη εδαφική προστασία ήταν ακόμα απαραίτητη για να επιτρέψει την απόσβεση

των σημαντικών εξόδων που βάρυναν την CONSTEN για την εισαγωγή των προϊόντων GRUNDIG στη γαλλική αγορά.

Η καθής αντιτάσσει ότι πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είχε ποτέ λάβει γνώση εξόδων εισαγωγής στην αγορά που δεν είχαν αποσβεσθεί.

Ο ισχυρισμός αυτός της καθής δεν αμφισβητήθηκε.

Η Επιτροπή δεν όφειλε να ερευνήσει αυτεπάγγελα το σημείο αυτό.

Η άποψη, άλλωστε, των προσφευγουσών θα κατέληγε, κατ' ουσία, στη διαπίστωση ότι ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος δεν θα είχε δεχθεί τους όρους που συμφωνήθηκαν χωρίς την απόλυτη εδαφική προστασία.

Το γεγονός αυτό δεν έχει εντούτοις καμία σχέση με τις βελτιώσεις της διανομής που αναφέρονται στο άρθρο 85, παράγραφος 3.

Ο λόγος αυτός πρέπει, επομένως, να απορριφθεί.

Η προσφεύγουσα GRUNDIG υποστηρίζει, εξάλλου, ότι, χωρίς απόλυτη εδαφική προστασία, δεν θα ήταν διατεθειμένος ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος να αναλάβει τα απαραίτητα για την παρατήρηση της αγοράς έξοδα, αφού οι προσπάθειές του θα μπορούσαν να ωφελήσουν έτσι τους παράλληλους εισαγωγείς.

Η καθής αντιτάσσει ότι η εν λόγω παρατήρηση της αγοράς, που έχει ως σκοπό ιδίως να καταστήσει δυνατές τις επιθυμητές για τον Γάλλο καταναλωτή τεχνικές βελτιώσεις των προϊόντων που προορίζονται για εξαγωγή στη Γαλλία, μπορεί να ωφελεί μόνο την CONSTEN.

Η CONSTEN, υπό την ιδιότητά της ως αποκλειστικού αντιπροσώπου, η οποία δεν αμφισβητείται από την προσβαλλόμενη απόφαση, είναι πράγματι η μόνη που παραλαμβάνει συσκευές με χαρακτηριστικά ειδικά προσαρμοσμένα στη γαλλική αγορά.

Ο λόγος αυτός δεν είναι, επομένως, βάσιμος.

Οι λόγοι ακυρώσεως που προβλήθηκαν κατά του μέρους της αποφάσεως που αφορά την ύπαρξη εν προκειμένω της προϋποθέσεως που αναφέρεται στο άρθρο 85, παράγραφος 3, στοιχείο α, θεωρούμενοι τόσο μεμονωμένα όσο και στο σύνολό τους, δεν παρίστανται βάσιμοι.

Λόγω του σωρευτικού χαρακτήρα των προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη χορήγηση της εξαιρέσεως που προβλέπεται στο άρθρο 85, παράγραφος 3, είναι περιττή, επομένως, η εξέταση των λόγων ακυρώσεως που αφορούν τις άλλες προϋποθέσεις χορηγήσεως της εξαιρέσεως.

— Ως προς τη μη χορήγηση εξαιρέσεως υπό αίρεση

Η προσφεύγουσα GRUNDIG, θεωρώντας ότι η άρνηση χορηγήσεως εξαιρέσεως στηρίζεται στην ύπαρξη απόλυτης εδαφικής προστασίας υπέρ της CONSTEN, υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7, εδάφιο 1, του κανονισμού του Συμβουλίου 17/62, η Επιτροπή όφειλε να δεχθεί τουλάχιστον τη σύμβαση αποκλειστικής αντιπροσωπείας υπό την αίρεση ότι δεν θα εμποδίζονται παράλληλες εισαγωγές. Ελλείψει τέτοιας εξαιρέσεως υπό αίρεση, το διατακτικό της αποφάσεως βαίνει πέραν της αιτιολογίας του και του σκοπού του που συνίσταται στην απαγόρευση της απόλυτης εδαφικής προστασίας.

Λόγω της μερικής ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως καθίσταται ήδη άνευ αντικειμένου η έρευνα του παρόντος λόγου ακυρώσεως.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

έχοντας υπόψη τα διαδικαστικά έγγραφα,

αφού άκουσε την έκθεση του εισηγητή δικαστή, τις προφορικές παρατηρήσεις των διαδίκων, καθώς και τις προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα,

έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και ιδίως τα άρθρα 3, 36, 85, 86, 222, και 234, τους κανονισμούς 17/62

και 19/65 του Συμβουλίου, το Πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και τον Κανονισμό Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

απορρίπτοντας κάθε αντίθετο αίτημα, αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας της 23ης Σεπτεμβρίου 1964, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 85 της Συνθήκης (IV-A/00004-03344, Grundig-Consten), που δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 20ής Οκτωβρίου 1964 (σ. 2545/64) στο μέτρο που στο άρθρο της 1 δέχεται ότι συνιστά παράβαση του άρθρου 85 το σύνολο της συμβάσεως της 1ης Απριλίου 1957, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων της συμβάσεως αυτής που δεν συνιστούν την εν λόγω παράβαση.

2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά τις προσφυγές 56/64 και 58/64 ως αβάσιμες.

Κρίθηκε στο Λουξεμβούργο στις 13 Ιουλίου 1966.

Hammes	Delvaux	Strauss
Donner	Trabucchi	Lecourt
		Monaco

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 13 Ιουλίου 1966.

Ο Γραμματέας
A. van Houtte

Ο Πρόεδρος
Ch. L. Hammes